Статті

Гендерне насильство: що прочитати, аби зрозуміти проблему?

25 Грудня 2017 0 2552

ПОДІЛИТИСЯ 0

ТАМАРА МАРЦЕНЮК

З 25 листопада по 10 грудня проводилася Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства». Це найвідоміший у світі інформпривід привернення уваги до питання гендерного насильства.

ЧИТАЙТЕ: **Проблема гендерного насильства: міжнародний досвід і Україна**

Та щоб не забувати про проблему і надалі – до вашої уваги огляд матеріалів і досліджень про гендерне насильство, особливо тих, які проводилися в Україні чи доступні в перекладі.

Навчальні матеріали й курси стосовно проблематики гендерного насильства

Окрема тема сезону (зима 2016/2017) на Гендер в деталях була присвячена **гендерному насильству**.

У 2015 році на платформі Прометеус стартував масовий онлайн курс **«Жінки і чоловіки: гендер для всіх»**, який містить окрему тему «Гендерне насильство». За бажанням можна прослухати окремі лекції саме з цієї тематики.

У Школі соціальної роботи Національного університету «Києво-Могилянська академія» Олена Савчук **викладає** окремий курс про соціальну роботу з жінками, які зазнали домашнього насильства.

У підручнику з гендерної теорії **«Гендер для медій»** (2013) окремий розділ присвячено тематиці гендерованого насильства: Маєрчик М., Плахотнік О. Гендероване насильство: між звичаєм і злочином (Розділ 9). Наголос робиться на ретельному вивченні явища згвалтування як гендерного насильства.

У 2007 році спеціальний **випуск гендерного журналу** «Я» був присвячений тематиці «Гендерного насильства».

Юристка і гендерна експертка Ганна Христова розробила **методичний посібник для викладання** освітнього курсу «Розгляд судами справ, пов'язаних з насильством в сім'ї» (2011).

Курс дистанційного навчання «Правова допомога потерпілим від насильства в сім'ї», який розроблений для адвокатів, працівників центрів та бюро правової допомоги, а також для інших зацікавлених сторін можна проути на сайті **e-learning.legalaid.gov.ua – Правова допомога потерпілим від насильства в сім'ї**

Дисертаційні дослідження на тему гендерного насильства в Україні

На тему гендерного насильства в Україні написано низку дисертаційних досліджень. Зокрема, Ніна Аніщук із Національного університету «Одеська юридична академія» у 2008 році захистила докторську дисертацію з юридичних наук **«Правові засоби викорінення гендерного насильства в Україні: історико-теоретичний аналіз»**, а перед цим у 2007 році видала монографію «Гендерне насильство у правовому житті України».

Олександр Бойко у 2003 році **захистив** кандидатську дисертацію з соціології «Насильство у сім'ї: соціологічний аналіз явища».

Соціологічні дослідження гендерного насильства в Україні

Зауважуючи про соціологічні дослідження домашнього насильства, слід виділити такі **два аспекти**.

По-перше, доцільно розглядати методологічні засади загалом соціологічних досліджень.

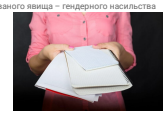

По-друге, звернути окрему увагу на специфіку досліджуваного явища – гендерного насильства загалом і домашнього насильства зокрема. Це – чутлива для респондентки і респондентів, так звана «приватна» тематика, вивчати її – виклик для соціологічної спільноти.

У матеріалах до міжнародної конференції «Збирання даних у сфері насильства щодо жінок та домашнього насильства: назустріч вимогам Стамбульської Конвенції» (3-4 вересня 2015 р., м. Київ) я розглядаю методологічні засади дослідження гендерного насильства.

Дослідження домашнього насильства з використанням кількісних методів – це передусім опитування громадської думки. Наприклад, у рамках реалізації «Програми рівних можливостей та прав жінок в Україні» (проекту, який упроваджувала Програма розвитку ООН в Україні за підтримки Європейського Союзу) у листопаді-грудні 2009 року проведено **інтерв'ювання 1800 осіб** у межах національного репрезентативного опитування населення України віком від 18 років і старших. Задля вимірювання розповсюдження насильства в сім'ї в анкеті використано метод прямої (особистий досвід) та непрямої (досвід родичів і близьких) оцінок. Результати презентують радше загальні тенденції поширення різних форм насильства в сім'ї.

Натомість дослідження домашнього насильства з використанням якісних методів – це етнографічні дослідження (різнобічний аналіз щоденної практики певної спільноти з точки зору її культури, що зазвичай відрізняється від культури основної маси), кейс стаді, експертні опитування, групова дискусія (фокус-групи), життєві історії, глибинні інтерв'ю тощо. Окрім статистичних даних, цифр, відсотків, важливо почути конкретні історії жертв домашнього насильства, як це зазначено у фаховій літературі.

Також із використанням радше якісних методів проводяться дослідження з метою виявлення та поширення так званих успішних (кращих) практик розв'язання проблеми, наприклад, **вивчення американського досвіду залучення чоловіків** до боротьби з гендерним насильством.

У серпні 2015 року **представлено** величезний за обсягом та тематикою правозахисний звіт «На межі: Вирішення проблем дискримінації та нерівності в Україні», у якому домашнє насильство представлене як частина розділу «Дискримінація за ознакою статі».

На замовлення Фонду народонаселення ООН компанія GfK Ukraine у серпні-вересні 2014 року провела національне репрезентативне опитування щодо досвіду насильства **серед жінок і дівчат**. Відсутність актуальної інформації щодо поширеності та характеристик насильства стосовно жінок та дівчат є одним з найбільш значущих факторів, що стримують розробку та впровадження цільових програм попередження насильства. Тому мета **дослідження** – отримати свідчення й конкретні дані щодо рівня поширеності насильства стосовно дівчат і жінок, щодо контексту насильства та факторів ризику, які стосуються як індивідів, так і домогосподарств.

Окрема тематика про домашнє насильство присвячена **комплексному дослідженню** становища жінок, які проживають у сільській місцевості, – дослідження проводилося у 2014 р. GfK Ukraine для ПРООН та Уповноваженого ВР з прав людини.

Тамара Марценюк

ПОДІЛИТИСЯ 0

‹ ПОПЕРЕДНІЙ ДОПИС
Не буду сперечатися з жінкою, але забороню аборти

НАСТУПНИЙ ДОПИС ›
Разом — сила. Мої підсумки року

СХОЖІ ЗАПИСИ

Шотландія запровадила безоплатні тампони і прокладки

Жінка як менеджерка культури в Україні: недооціненість і недооплачуваність

Ініціатива WomenWhoCode Kyiv — простір для жінок в IT

ЗАЛИШИТИ КОМЕНТАР

Ваш коментар

Ім'я* Email* Сайт

ЗБЕРЕГТИ МОЄ ІМ'Я, E-MAIL, ТА АДРЕСУ САЙТУ В ЦЬОМУ БРАУЗЕРІ ДЛЯ МОЇХ ПОДАЛЬШИХ КОМЕНТАРІВ.

ВІДПРАВИТИ

ПОВІДОМИТИ ПРО СЕКСИЗМ

СЛІДКУЙТЕ ЗА НАМИ

FACEBOOK LIKE

YOUTUBE SUBSCRIBE

ОСТАННІ СТАТТІ

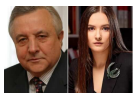

«Прикрасити зовнішністю»: екскерівник «Укргазвидобування» вибачився за сексизм

5 Травня 2021 0

Чотири цвяхи в труну патріархату

5 Травня 2021 0

«Знайте своє місце, жінко»: нардеп Київ в Раді ображав журналістку

30 Квітня 2021 0

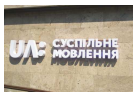

На Суспільному розроблять політику гендерної рівності

29 Квітня 2021 0

Як висвітлювати теми, пов'язані з сексуальною експлуатацією? Чекліст для ЗМІ

29 Квітня 2021 0

© 2021 - Повага. Сайт кампанії проти сексизму в медіа і політиці.
Використання матеріалів povaha.org.ua дозволено лише за попередньої згоди правовласників. Передрук матеріалів можливий за умови публікації активного гіперпосилання на сайт у першому абзаці. Редакція може не поділяти думки авторів у розділі "Колонки". Листи зі пропозиціями та зауваженнями можна направляти на електронну адресу **povaha.org.ua@gmail.com**

НДІ UKAID Посольство Королівства Нідерландів в Україні RPDIPRP